

خبر خوش برای سرمایه‌گذاران!

می‌خواهید کاروبار تازه راه‌اندازی کنید؟ یا می‌خواهید کاروبار تان را وسعت بخشید؟ اگر پول کم دارید، مشکل نیست. عزیزی بانک به شما ۱۰۰ هزار تا ۵۰۰ هزار دالر امریکایی، با شروط آسان، قرضه می‌دهد. برای اطلاعات بیشتر به ۱۵۱۵ زنگ بزنید و یا به یکی از نمایندگی‌های عزیزی بانک مراجعه کنید. ما افتخار داریم که برای حمایت از تولیدات و خدمات داخلی پیش قدم هستیم.

www.azizibank.af 1515

رمضان مبارک یا فرصتی دیگر، با تأملی بر خلوت اندیشی آمر صاحب

آمدن رمضان را از این دید نیز باید مبارک بگیریم و خوش آمدید بگویم تا فرصتی گردد برای بازخوانی خوشتن خویش، بازنگری درون و بیرون و ماحول خود. چشمها را باید شست تا روشتر ببینیم در کجای زندگی قرار داریم، چه داریم می‌کنیم و چه باید کرد. امرصاحب که جانمایه شخصیتی اش، فضیلت معنوی و رهبری اخلاقی بود می‌گفت: روزانه حداقل نیم ساعت در یک گوشه بنشین، فقط در خلوت با خود بیاندیش. در یادداشتی می‌نویسد: از دوره مکتب بود که بگونه جدی آغاز کردم با خود فکر کردن را، با خود می‌گفتم از من چه ساخته است، به چه دردی خواهم خورد. پس از آن بود که اقدام کردم به تغییر و ترک عادت‌هایی و فکر دیگری کردن. ماه مبارک رمضان در پهلوی بار معنوی و تأثیرات فضیلتی آن، فرصتی است برای بیرون شدن از روزمره‌گی‌هایی که با تمام نابهنجاری‌هایش به آن عادت کرده ایم. بیشتر دنیای ما با همین فکر می‌گذرد، بدون تأمل و تدبیر عمیقی که چگونه باید بگذرد. اما رمضان هرکسال می‌آید تا بیدار شویم، هشدار باشی باشد تا از این روزمره گی‌ها بیرون آییم، تغییر کنیم و تحول بیافرینیم. از خداوندی که همه هستی به حکمت او می‌چرخد، عاجزانه می‌طلبم تا رمضان امسال ما را فرصتی بگرداند برای تغییر ذهنیت‌ها، دیدگاه‌ها و دیانت‌هایمان، صفحه جدیدی بگشاید در فصل زندگی همه ما با آغازی برای بازخوانی خود خویش.

احمد ولی مسعود

استقبال طالبان از ماه رمضان

دها تن را به خاک و خون کشاندند

صفحه ۶

دیبرکل ناتو: سندی مبنی بر حمایت روسیه از طالبان وجود ندارد

که از ادامه این ماموریت حمایت کنند؛ برخی دیگر از اعضا نیز از آمادگی خود برای اعزام نیروهای بیشتر خبر داده‌اند. استولتنبرگ ادامه داد که این ماموریت برای آموزش نیروهای امنیتی افغان، ایجاد ثبات در افغانستان، مبارزه با طالبان و تروریسم است. ناتو حمایت خود را از طریق مشاوره و حمایت مالی و اقتصادی از نیروهای امنیتی و ارتش افغانستان ارائه می‌کند. دیبرکل سازمان ناتو درباره اعزام نیروهای بیشتر به افغانستان نیز گفت: ناتو هنوز به مرحله تصمیم‌گیری برای شمار دقیق این نیروها نرسیده است و در چند هفته آینده تصمیم اتخاذ خواهد شد. وی درباره نقش ناتو نیز اظهار داشت: ناتو در... ادامه صفحه ۶

دیبرکل ناتو با بیان اینکه شواهدی مبنی بر حمایت روسیه از طالبان ندیده است، در رابطه با افزایش نیروها در افغانستان گفت: در چند هفته آینده تصمیم برای شمار دقیق نیروهایی که به افغانستان اعزام می‌شوند، اتخاذ خواهد شد. ینس استولتنبرگ دیبرکل سازمان ناتو درباره دیدار سران این سازمان

پاکستان د بولدک - چمن ترلې پوله پرانیستله

شکایت به ملل متحد دسیسه حلقات خاص است سازمان ملل: با قربانیان جنگ‌ها باید عدالت شود

برژینسکی تیوریسن امریکایی درگذشت

امریکا برای دموکراسی نه، برای منافعی می‌جنگد!

امریکا برای دموکراسی نه، برای منافعش می جنگد!

نیز برای تأمین منافع خود از رژیم بر سر اقتداری که نزدیکی‌های صوری و فکری با آن داشت، حمایت کرد. شوروی می‌خواست منافع خود را در منطقه تأمین کند و به همین دلیل نیاز به رژیمی داشت که بیشترین نزدیکی را با خودش داشته باشد.

رژیم پس از کودتای ثور، از چنین ویژه‌گی‌یی برخوردار بود و پای شوروی سابق را به افغانستان کشاند. شوروی‌ها نیز می‌توانستند با هزینه‌های کمتری برای منافع‌شان کار کنند، اما هزینه‌های کمتر، آن‌ها را از رسیدن به کل منافع کلانی که برای خود تعریف می‌کردند، باز می‌داشت. در چنین معادله‌یی چندین تفاوتی میان امریکا و شوروی سابق وجود ندارد. ولی تفاوت کلان آن‌جا به وجود می‌آید که مردم افغانستان خواهان ایجاد نظامی شبیه به نظام شوروی سابق در کشور خود نبودند. آن‌ها از سال‌ها دور به این سو برای ایجاد نظام دموکراتیک مبارزه کرده‌اند و در برهه‌یی از تاریخ خود تجربه آن را نیز داشته‌اند. مثلاً وقتی به سخنان شهید احمدشاه مسعود قهرمان ملی کشور در پیش از پیروزی مجاهدین نگاه می‌کنیم، به درستی متوجه می‌شویم که او از یک نظام دموکراتیک برای افغانستان سخن گفته است؛ نظامی که مردم به خواست خود بتوانند حاکمان‌شان را انتخاب کنند.

شهید مسعود در یکی از مصاحبه‌هایش با یکی از رسانه‌های غربی می‌گوید: من هیچ جایگاهی در آینده سیاسی افغانستان برای خود انتخاب نکرده‌ام. من می‌خواهم برای مردم افغانستان این فرصت به وجود آید که آن‌ها بر سرنوشت سیاسی خود حاکم شوند و از طریق انتخابات آزاد به کسانی رای دهند که آن‌ها را شایسته حکومت‌داری می‌دانند.

این سخنان نشان می‌دهد که رویکرد افرادی چون ام‌صاحب شهید به مسأله حاکمیت در افغانستان، برخاسته از حق حاکمیت مردم بر سرنوشت‌شان بوده است. این خواست مهم و تاریخی، متأسفانه وقتی پس از سقوط رژیم طالبان در نوسانات منافع مختلف کشورهای که داعیه مبارزه با تروریسم را در سر داشتند به گونه ابتر و ناقص عملی شد؛ نظام سیاسی مبتنی بر آرای مردم، به نظامی از نظر ظاهری شبیه به آن ولی در ماهیت نظامی قوم‌محور تقلیل یافت. دلیل آن نیز کاملاً روشن بود، دلیل آن همان چیزی است که حالا خانم رایس از آن سخن می‌گوید.

امریکا در پی منافع خود، منافع مردم افغانستان را قربانی کرد و نظامی را به وجود آورد که شباهت زیادی با رویاهای‌شان دارد ولی در ماهیت هیچ سنخیتی با آن ندارد. نظام دموکراتیک افغانستان، نظامی قوم‌محور است که به مثابه همان پلی عمل می‌کند که می‌تواند امریکا را برای رسیدن به آن سمت رودخانه یاری رساند.

وجود دارد، گونه‌های صوری از نظام‌های دموکراتیک نیست، بل تعمیق مناسبات دموکراتیک در این کشورهاست. امریکا تا آن‌جا برای تغییر نظام‌ها در این کشورها توجه نشان داده است که بتواند منافع این کشور را تأمین کند. اگر به دنبال حادثه یازده سپتمبر، امریکا فقط می‌خواست که به انتقام‌گیری از شبکه القاعده و بن‌لادن بپردازد، شاید هزینه‌های کمتری را متقبل می‌شد، ولی بدون شک به آن منافع کلانی که برایش تعریف کرده بود، دست پیدا نمی‌کرد.

ملازمه مبارزه با تروریسم در آن سال‌ها، تغییر نظام‌های استبدادی در این کشورها بود. همان‌گونه که وقتی می‌خواهید از یک سمت رودخانه به سمت دیگر آن پا بگذارید، نیاز به ساختن پل دارید، کشورهای مثل امریکا نیز برای تأمین منافع خود در کشورهای دیگر نیاز دارند که رژیم‌های‌شان را با ارزش‌های خود تا حدودی نزدیک سازند. این از عوارض چنین اقدام‌هایی می‌تواند باشد.

البته این نکته را هم فراموش نکنیم که دموکراسی تنها ارزشی امریکایی و یا غربی نیست که فقط به درد همان کشورها و جوامع بخورد. دموکراسی به عنوان ارزشی انسانی، محصول تفکر و اندیشه آزاد است؛ اندیشه‌یی که می‌خواهد همه انسان‌ها برابر و به دور از سلطه و استبداد، زنده‌گی سیاسی‌شان را رقم زنند.

اگر بخواهیم مقایسه کنیم، می‌توانیم به حضور سربازان شوروی سابق در افغانستان اشاره داشته باشیم. این کشور

کاندولیزا رایس، وزیر پیشین خارجه امریکا گفته است که کشورش قصد ایجاد دولت‌های دموکراتیک در افغانستان و عراق را نداشته است. به گفته او، اولویت امریکا در این کشورها مبارزه با تروریسم بوده است.

این سخن خانم رایس در سال‌های پسین به شکلی مایوس‌کننده واقعیت خود را در تجربه دو کشور افغانستان و عراق نشان داده است. افغانستان و عراق نه تنها با مشکل تروریسم و افراط‌گرایی دست‌وپنجه نرم می‌کنند، بل با دولت‌های فاسدی سروکار پیدا کرده‌اند که عملاً در تضاد با منافع مردم خود قرار می‌گیرند. امریکا البته آن‌گونه که خانم رایس می‌گوید، در پی ایجاد نظام‌های دموکراتیک در این کشورها نبوده، ولی کلاً نیز نمی‌خواسته که رژیمی استبدادی و ایدیولوژیک را در این کشورها جانشین رژیم‌های قبلی بسازد.

تجربه افغانستان نشان می‌دهد که امریکا به دنبال سقوط رژیم طالبان، در پی ایجاد نظامی نزدیک به ارزش‌های خود بوده است. این کشور میلیاردها دلار را در این راه هزینه کرد و به ایجاد نهادها و بناهای دموکراتیک اقدام ورزید. با پول‌های جامعه جهانی بود که افغانستان موفق شد به کشوری دارای انتخابات، قانون اساسی مدرن، ساختارهای مدنی، آزادی بیان و رسانه و اقتصاد مبتنی بر بازار آزاد دست پیدا کند. همین‌ها در عراق نیز به گونه‌یی عملی شدند.

اما آنچه که در سخن خانم رایس

سخن ماندگار

صلح

با روبات «ناممکن» است

روز گذشته، اول ماه مبارک رمضان، انفجاری انتحاری در شهر خوست در جنوب‌شرق کشور، شماری از شهروندان افغانستان را به خاک و خون کشید. این انفجار که در اولین ساعات روز گذشته در ایستگاه کابل شهر خوست رخ داده، بنا به نخستین گزارش‌ها، ۱۸ شهید و ۶ زخمی به‌جا گذاشته است.

این انفجار مرگبار در حالی روی داده که آقای اشرف‌غنی، رییس حکومت افغانستان در آستانه فرا رسیدن ماه میهمانی خدا، از گروه‌های شورشی خواسته بود که به احترام رمضان، دست از حملات نظامی و کشتار مردم بی‌گناه و روزه‌دار بردارند.

اما باز هم همانند گذشته، بسیار سریع تروریستان پاسخ درخواست تضرع‌آمیز حکومت را با انتحار و انفجار دادند. طالبان بلافاصله پس از این رویداد، مسوولیت حادثه را به عهده گرفتند و بر ادامه جنگ تأکید کردند.

اگرچه حکومت‌های پانزده سال پسین و در رأس آن‌ها آقایان غنی و کرزی همواره بر صلح با طالبان پافشاری کرده‌اند، اما مردم افغانستان از آدرس رسانه‌ها و نهادهای مدنی صدا بلند کرده‌اند که صلح پیش از التماس یا پافشاری، نیروی منطق و اندیشه آزاد می‌طلبد که متأسفانه طالبان فاقد آن است؛ از این رهگذر، صلح‌جویی از طالبان و آن‌هایی که به هیچ صراطی مستقیم نیستند و از بیرون مرزها نان و فرمان می‌گیرند، آب در هاون کوبیدن و سوختن بی‌حاصل است.

طالبان همواره مانند روبات بر اساس برنامه داده شده به خود عمل کرده‌اند. آن‌ها در عالم بی‌شعوری، تحقق شعار اسلامی را سر می‌دهند بی‌آن‌که بدانند حفظ جان انسان‌ها و اصل کرامت بشری، بزرگ‌ترین آرمان اسلامی و شعار دینی است. آن‌ها از دین خدا، کتاب خدا و سنت پیامبر او دم می‌زنند اما در بهترین ماه خدا - یعنی ماه نزول قرآن و میزبانی خداوند از بنده‌گانش - روزه‌دارانی را می‌کشند که به میهمانی خدا رفته بودند. دقیق در چنین حالتی است که می‌گوییم: طالبان نه تنها زبان صلح را بلد نیستند، بلکه روبات‌هایی بی‌مغز و بی‌شعورند که سازنده‌گان آن‌ها جز خون‌ریزی و دهشت، چیز دیگری در حافظه آن‌ها تعبیه نکرده‌اند.

به‌رغم این نکته، حدود ده سال است که حکومت‌ها در افغانستان مردم را قربانی آشتی با روبات‌های جنگ‌جو می‌کنند و با تأسف و صد حیف که میلیون‌ها دلار را نیز در این راه هدر می‌دهند و حاصلی جز خون و مصیبت برای مردم نمی‌آرند. وقایعی فاجعه‌بار چون شفاخانه ۴۰۰ بستر، قول اردوی شاهین و قطعه رجال برجسته و بدل‌وبخشش پول‌ها و امتیازات کلانی زیر نام پروسه صلح، همه‌گی عمق کزروشی حکومت در قبال طالبان و داعشیان و سایر گروه‌های روباتیک و استخباراتی را به نمایش می‌گذارد.

بسیار بلاهت و ظلم است که حکومت کسانی را که دست‌شان تا مرفق به خون بی‌گناهان آغشته است و همه مرزهای انسانی و اسلامی را با انفجار و انتحار و قتل‌وقتال شکسته‌اند، به زبان تضرع به صلح بخواند، وعده کاخ و باغ دهد و از بیت‌المال، زیر قدم‌های‌شان فرش سرخ پهن کند. اگرچه این حرف‌ها همانند غم‌ها و مصیبت‌های‌مان تکراری شده‌اند، اما مادامی که حکومت سر عقل نیاید، چاره‌یی جز تکرار این مکررات نیست.

به سران حکومت موجود یک بار دیگر تذکر می‌دهیم که کشور در کانون بازی‌ها و رقابت‌های بیرونی و استخباراتی قرار گرفته است، همراهی این وضع با دردشناسی و بی‌کفایتی شما، می‌تواند یک فصل تلخ و شاید بی‌پازگشت را برای این سرزمین رقم زند. حکومت‌داری با شعار و اطوار ممکن نیست، تنظیم امور کشوری به بی‌سروسامانی افغانستان، مرد جنگی اهل اندیشه و برنامه می‌خواهد؛ افراد و اشخاصی را می‌طلبد که معماهای کشور از جمله جنگ‌و صلح را از ریشه‌هایش گشایش مطالعه و حل نهایی آن‌ها را در قالب گفتمان ملی، تدوین و نقشه راه برای ثبات و آبادی میهن را در میدان‌های گرم و سرد کشور ترسیم نمایند.

جرگه‌های قومی

در غزنی خلاف قوانین عمل می‌کند

در غزنی می‌گویند که حل و فصل پرونده‌ها از طریق شوراهای ریشه در فرهنگ و عنعنات مردم دارد، اما در حال حاضر افغانستان دارای یک حکومت واحد و قوانین معتبر است و باید مردم پرونده‌هایشان را در نهادهای عدلی و قضایی حل و فصل کنند.

زین‌العرب میری، فعال حقوق زن در غزنی می‌گوید، اعضای شوراهای جرگه‌هایی از قانون منع خشونت در برابر زنان آگاهی ندارند و پرونده‌های زنان را با نگاه زن ستیزانه حل و فصل می‌کنند.

نیازمحمد نیکباید، رییس دادستانی غزنی نیز مراجعه مردم به شوراهای قومی را تأیید کرده و از آن استقبال می‌کند. او می‌گوید، فعالیت شوراهای سبب می‌شود که مردم برای حل پرونده‌هایشان به طالبان رجوع نکنند.

اما برخی از بزرگان قومی که عضویت و یا هم مسؤولیت این شوراهای دارند به شرط فاش نشدن نام‌شان می‌پذیرند که در بیشتر فیصله‌هایشان قوانین کشور در نظر گرفته نمی‌شود و گه‌گاهی قدرت پولی و جایگاه طرف دعوا نیز روی تصمیم آنان تأثیرگذار است.

از میان ۱۸ ولسوالی غزنی به دلیل جنگ و ناامنی تنها در ۵ ولسوالی آن دادستانی و دادگاه فعالیت دارد.

برخی از فعالان مدنی و اعضای شورای ولایتی غزنی با نگرانی از نقض قانون اساسی و دیگر قوانین نافذ کشور در فیصله‌های شوراهای جرگه‌های قومی می‌گویند که فساد در نهادهای عدلی و قضایی این ولایت سبب شده تا مردم برای حل و فصل پرونده‌هایشان به این شوراهای جرگه‌ها مراجعه کنند. غلام‌سخی زابلی، عضو شورای ولایتی غزنی می‌گوید، اگر باشندگان غزنی بخواهند که پرونده‌هایشان از طریق نهادهای عدلی و قضایی حل و فصل شود، باید پول هنگفتی را هزینه کنند و همچنان برای مدت طولانی منتظر بمانند که این امر سبب شده مردم برای حل پرونده‌هایشان به جرگه‌های قومی و طالبان رجوع کنند.

به گفته آقای زابلی، در فیصله‌های شوراهای قومی قوانین نافذ کشور در نظر گرفته نمی‌شود و بیشتر عرف و عنعنات حاکم اند. او می‌گوید، حدود ۵۰ درصد باشندگان غزنی به جرگه‌های قومی مراجعه می‌کنند. حسین رحیمی، فعالان مدنی در غزنی نیز می‌گوید که در این شوراهای به پرونده‌های حقوقی، قتل و طلاق رسیدگی می‌شود، اما در بیشتر موارد عدالت تأمین نمی‌گردد. محمد نصیر بیان، آگاه مسایل حقوقی

حزب اسلامی:

شکایت به ملل متحد دسیسه حلقات خاص است

سازمان ملل:

با قربانیان جنگ‌ها باید عدالت شود

در جنگ‌های داخلی افغانستان، از سوی نهادهای حقوق بشری، فعالان مدنی و شهروندان متهم به دست داشتن در کشتار غیرنظامیان در این جنگ شده است. این گروه‌ها آقای حکمتیار را مسوول بسیاری از فجایع جنگ از جمله موشک‌پرانی‌ها به کابل در دهه هفتاد می‌دانند.

به‌گونه‌ی که بعد از اعلام رسمی حکومت وحدت ملی مبنی بر امضای توافق‌نامه صلح با حزب اسلامی به رهبری گلبدین حکمتیار و آمدن رهبر این حزب به افغانستان، این تصمیم حکومت با مخالفت شدید، نهادهای حقوق بشری، فعالان مدنی و شهروندان مواجه شد.

شهروندان و جریان‌های سیاسی و مدنی زیادی در اعتراض به این تصمیم حکومت وحدت ملی دست به راه‌پیمایی زدند و گلبدین حکمتیار را متهم به قتل عام کابلیان کردند. براساس گزارش کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، در این موشک‌پرانی حداقل ۱۸۰۰ تن کشته و ۸۰۰۰ دیگر زخمی شدند.

نهاد بین‌المللی دیده‌بان حقوق بشر در گزارشی که پس از امضای توافق‌نامه صلح میان دولت افغانستان و آقای حکمتیار منتشر کرد، آقای حکمتیار را به نقض حقوق بشر از جمله ناپدید شدن اجباری مخالفان سیاسی، داشتن یک زندان زیرزمینی در پاکستان و شکنجه در آن و حملات خشونت‌آمیز به سازمان‌های غیردولتی فعال در زمینه برنامه‌های آموزش و بهداشت برای زنان افغانستان در اردوگاه‌های پناهنده‌گان در پاکستان، متهم کرد.

عمومی، در واکنش به اتهاماتی که علیه‌اش مطرح شده، گفت که گذشته را باید فراموش کرد. رهبر حزب اسلامی هم‌چنان گفت که حاضر است اگر "دادگاه عادلانه" برگزار شود، در مورد عملکردهای خود و حزب اسلامی پاسخ بدهد.

واکنش حزب اسلامی

به دنبال پخش این خبرنامه دفتر یوناما در افغانستان، رهبر حزب اسلامی و سخنگویان این حزب در حالی که از شخص و یا گروه خاصی نام نمی‌برند، اظهارات دفتر سازمان ملل را "دسیسه‌ی از سوی حلقه‌های خاص" می‌خوانند.

حشمت‌الله ارشد، یکی از سخنگویان حزب اسلامی گفته است که یک دادگاه بی‌طرف تأسیس شود و اعلان جنایت‌هایی که در کشور صورت گرفته، محاکمه و مجازات شوند.

آقای ارشد افزوده است: "حلقه‌های کوچک در داخل نیز از صلح میان افغانستانی و حضور گرم حزب اسلامی، آینده خود را در خطر می‌بینند و به چنین کارها دست می‌زنند که بر روند صلح و هدف‌های حزب اسلامی تأثیر منفی ندارد."

از سویی هم، فعالان جامعه مدنی معتقد اند که جامعه بین‌المللی نباید با چنین قضیه‌ها به گونه "سطحی" برخورد کند.

نعیم نظری، رییس نهاد جامعه مدنی و حقوق بشر در این زمینه می‌گوید: "حکومت افغانستان به صفت یک حکومت مسوول باید به خواست‌ها و توقع‌های شهروندان که از دادگاه دارند، رسیده‌گی کند." حزب اسلامی گلبدین حکمتیار مانند دیگر جناح‌های دخیل

دفتر مأموریت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما) می‌گوید، شهروندان افغانستان که قربانی ظلم شده‌اند، نباید از حقوق حقه قضایی‌شان محروم شوند. دفتر یوناما هم‌چنان می‌گوید، درخواستی دریافت کرده‌اند که خواهان رسیده‌گی به اتهامات حقوق بشری گلبدین حکمتیار، رهبر حزب اسلامی افغانستان است.

یوناما با انتشار خبرنامه‌ی گفته است که از پیشرفت در تطبیق توافق میان دولت افغانستان و حزب اسلامی گلبدین حکمتیار استقبال می‌کند، اما تأکید کرده که در این زمینه «توسعه و حفاظت از حقوق بشر» اصل مهم است. در خبرنامه دفتر یوناما به نقل از تدامچی یاماموتو، نماینده خاص سرمنشی ملل متحد برای افغانستان آمده است: "شهروندان افغانستان و کسانی که قربانی ظلم و ستم گردیده‌اند، نباید از حقوق حقه قضایی‌شان محروم گردند. سازمان ملل متحد به حمایتش از تلاش‌های افغانستانی‌ها برای رسیدن به صلح، عدالت و امنیت ادامه می‌دهد."

یوناما در این خبرنامه از تلاش حکومت وحدت ملی برای شامل ساختن کسانی که از خشونت دست کشیده و به صلح می‌پیوندند، ابراز حمایت کرده، اما گفته است که به شنیدن صدای قربانیان نیز متعهد باقی خواهد ماند.

گلبدین حکمتیار، چند هفته پیش و هفت ماه پس از امضای توافق‌نامه صلح با حکومت وحدت ملی که به او مصونیت قضایی می‌دهد، وارد کابل شد. گلبدین حکمتیار در سخنرانی‌های خود پس از ظاهر شدن در انتظار

نگرانی‌ها از ورود افراد ناشناس و افزایش کشت کوکنار در بلخ

می‌گویند، کشت بی‌پیشینه کوکنار در شمال سبب شده تا باشندگان ولایت‌های جنوبی و اتباع خارجی به بهانه نیشترزدن و گردآوری حاصل مواد مخدر به ولایت‌های شمالی هجوم ببرند.

اعضای شورای ولایتی بلخ نیز می‌گویند که طالبان و شماری از فرماندهان محلی، کشاورزان را به کشت کوکنار تشویق می‌کنند.

به گفته محمدابراهیم خیراندیش، عضو شورای ولایتی، ضعف مدیریتی در نهادهای امنیتی و اداره محلی بلخ سبب شده کشت کوکنار افزایش یابد و اتباع خارجی زیر نام باشندگان ولایت‌های جنوبی به این ولایت سرازیر شوند.

اخیراً شماری از افراد به صورت گروهی، زیرنام باشندگان ولایت‌های جنوبی به ولایت‌های شمالی سرازیر می‌شوند که نگرانی‌های گسترده‌ی را برانگیخته است.

آگاهان می‌گویند که ورود گروهی افراد ناشناس به ولایت‌های شمالی به ویژه بلخ سبب افزایش کشت کوکنار در این ولایت شده است.

نجیب پیکان به سلام‌وطندار می‌گوید که جبهه جنگ در برابر هراس‌افگنان از جنوب به شمال کشانده شده و تردد افراد ناشناس در ولایت‌های شمالی نشان می‌دهد که مخالفان در حال تقویت جبهات خود اند.

به گفته آقای پیکان، در حال حاضر شماری از افراد که خود را باشندگان ولایت‌های جنوبی معرفی می‌کنند، در حقیقت در پی تقویت صفوف طالبان در شمال هستند.

پیکان می‌افزاید، افغانستان همواره از بازبودن دروازه‌هایش با پاکستان در جنوب رنج برده است و هراس‌افگنان همیشه از این مرزها خود را به خاک افغانستان رسانده‌اند.

حمید صفوت، یکی از فعالان مدنی بلخ

بخش بیستم

بارهای پسته

خاطراتی از رحمت‌الله بیگانه

زندان

سال ۱۳۶۸ خورشیدی، زمان حکومت دکتر نجیب‌الله، شمار زیادی از صنفی‌هایم در دانشکده شرعیات کابل، زندانی شدند. شمار ما در صنف دوم دانشکده شرعیات به هفتاد نفر می‌رسید، اما هنگام فراغت فقط چهار نفر بودیم. عده‌ی به‌خاطر شرایط خراب زنده‌گی و استبداد رژیم خلق و پرچم، افغانستان را ترک کردند و شماری هم ناکام و یا زندانی شدند.

در بهار سال ۱۳۶۹ خورشیدی، برای دیدار صنفی‌هایم؛ مطیع‌الله امرخیل، نورالحق پایمناری، قاری عبدالخالق و محمدحسین کامه‌وال روانه زندان پلچرخ می‌شدم. بعد از مهر و امضاهای بی‌شمار در دستانم، داخل زندان پلچرخ می‌شدم.

آن روز، همه زندانی‌ها را برای ملاقات، به صحن حویلی زندان کشیده بودند و من ساعتی را با زندانی‌ها نشستیم.

محمدحسین کامه‌وال ضمن قصه‌های عجیب‌وغریب، خطاب به من گفت: تو بسیار آدم طالع‌مند بودی که زندانی نشدی.

گفتم: «چرا، من خو کاری نکرده‌ام، زندان برای چه؟»

او گفت: چه کردن و نکردن مهم نیست، همین‌که نامت را ما می‌دایم، کافی بود که زندانی شوی!

محمدحسین کامه‌وال صنفی ما، در گذشته‌ها منشی سازمان اولیه حزب دموکراتیک بود.

راستش با شنیدن سخن او حیران شدم و به فکر فرو رفتم که چگونه حکومت‌های مستبد، با سرنوست و زنده‌گی انسان‌ها بازی می‌کنند.

ارزان‌فروشی

سال‌های ۱۳۶۸ و ۱۳۶۹ خورشیدی، دکان سیار شخصی داشتم. در منطقه فروشگاه کابل توقف کرده و خرید و فروش می‌کردم. من در پهلوی کار، درس می‌خواندم و دانشجوی دانشکده شرعیات دانشگاه کابل بودم.

ساعت یک بعد از چاشت بود و تازه به دکان رسیده بودم که دو تن از سربازان حوزه امنیتی آمدند و گفتند که آمر حوزه شما را خواسته است.

همراه با ایشان روانه حوزه دوم امنیتی شدم. بعد از چند دقیقه انتظار، آمر حوزه با اخ و دب مرا خواست و گفت از دست شما قاچاق بران ما روز نداریم!

گفتم: «خیرت باشد آمر صاحب، کی قاچاق کرده و چه شده است؟» او گفت شما مال را قاچاق می‌آورید و به نصف قیمت می‌فروشید و ما در عذاب شما می‌مانیم.

گفتم: «آمر صاحب، اگر در مندوی کابل مال قاچاق پیدا می‌شود، گناه ما نیست، این را شما باید جلوگیری کنید.»

آمر حوزه گفت: «بس است! بسیار گپ زن، شما پشت پول پای لچ کرده‌اید، هر کاری را به‌خاطر پیدا کردن پول انجام می‌دهید.» گفتم: «آمر صاحب مگر از راه حلال پول پیدا کردن جرم است؟ شما به پول علاقه ندارید؟ هرکس تلاش دارد پول به‌دست آورد.»

آمر حوزه با پتکه گفت: زیاد گپ زن، در نظارت‌خانه می‌اندازمت که کس پرسانت را نکند!

بعد از گفت‌وگو بسیار برانم گفتم: خودت را قوماندان شهر کابل خواسته است، برو جوابت را به او بده.

ساعت ۸ نزد قوماندان شهر رسیدم. شمار زیادی منتظر بودند، من هم در قطار نشستم تا این‌که نوبت به من رسید و داخل دفتر قوماندان امنیه شدم. خودم را معرفی کردم و گفتم شما مرا خواسته بودید.

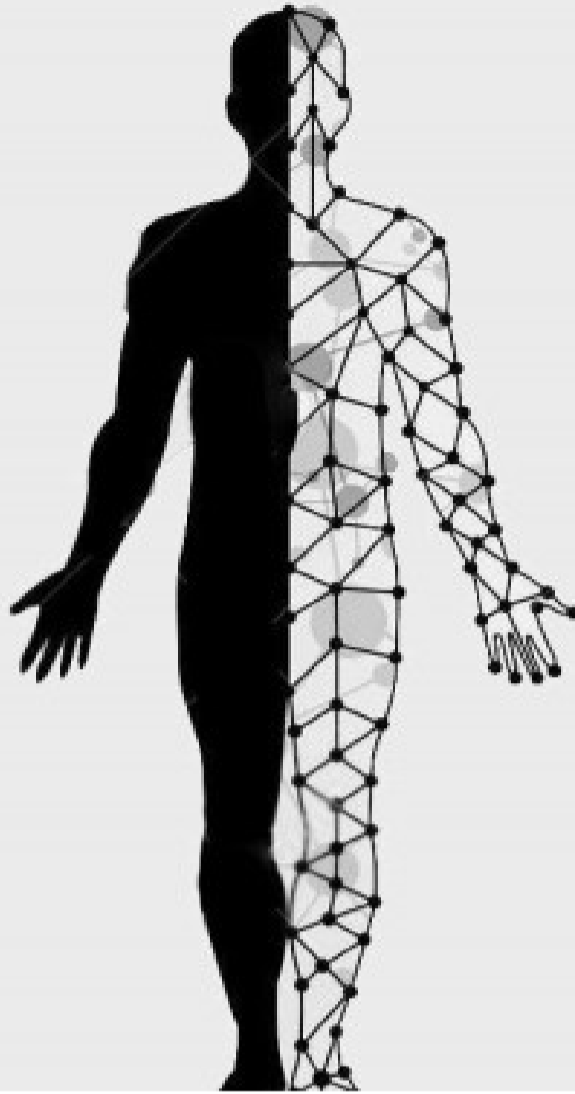
قوماندان با غضب گفت: من از دست شما قاچاقبران روز ندارم، حال زیر ریشم این کار صورت می‌گیرد.

گفتم: «قوماندان صاحب هرکس این گزارش را به شما داده، مطلق غلط است. من مال را از مندوی کابل می‌خرم و فقط در صد افغانی، ده افغانی فایده می‌گیرم. این توطئه دکان‌داران علیه ماست. من محصل شرعیات کابل استم و منصفانه دکان‌داری می‌کنم. هیچ‌گونه خیانتی در کار ما نیست. شما تحقیق کنید، این موضوع مطلق غلط است!»

قوماندان بعد از شنیدن حرف‌هایم گفت دکان تو در کدام ساحه موقعیت دارد. گفتم: فروشگاه.

سپس جواب داد: به هر صورت، من گپ دیگر را نمی‌دانم، دیگر در آن منطقه دکان‌داری نکنی!

گفتم «درست است»، و این‌گونه از دست قوماندان شهر رهایی یافتم.

در فلسفه میان‌فرهنگی

بخش بیستم و سوم

۴- تلاش برای درک و تشریح مفهوم حقوق فرهنگی، به عنوان جزو لاینفک حقوق بشر.

۵- پاسداری از میراث زبانی بشر و حمایت از حق بیان، آفرینش و اشاعه به بیشترین تعداد ممکن زبان‌ها.

۶- تشویق تنوع زبانی در کلیه سطوح آموزش، ضمن محترم شمردن زبان مادری، همچنین ترویج یادگیری زبان‌های متعدد از سنین پایین.

۷- ارتقای سطح آگاهی عمومی نسبت به ارزش مثبت تنوع فرهنگی از طریق آموزش و بهبود برنامه‌های درسی و آموزش آموزگاران. ۸- تلفیق شیوه‌های سنتی آموزش در موارد ممکن با نظام آموزشی به منظور حفظ و استفاده کامل از شیوه‌های فرهنگی مناسب برای برقراری ارتباط و انتقال دانش.

۹- ترویج آموزش انفورماتیک و تضمین کسب مهارت زیادت‌تر در فن‌آوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی جدید به عنوان یک رشته تحصیلی و نیز ابزار آموزشی برای کارآمدی بیشتر خدمات آموزش.

۱۰- ترویج تنوع زبانی در فضای کامپیوتری و تشویق دسترسی آزاد به کلیه اطلاعات حوزه عمومی از طریق شبکه‌های بین‌المللی.

۱۱- مبارزه با گسست دیجیتال با همکاری نهادهای وابسته به نظام ملل متحد از طریق ایجاد امکانات لازم برای کشورهای در حال توسعه برای دسترسی بیشتر به فن‌آوری‌های نو و کمک به آن‌ها برای آشنایی با فن‌آوری‌های اطلاعاتی از طریق تسهیل گردش دیجیتالی محصولات فرهنگی بومی، همچنین دسترسی این کشورها به منابع آموزشی، فرهنگی و علمی دیجیتالی موجود در جهان.

۱۲- تشویق تولید، حفظ و اشاعه مفاهیم متنوع در رسانه‌ها و شبکه‌های اطلاعاتی جهانی و به همین منظور، تقویت نقش شبکه‌های رادیویی و تلویزیونی عمومی در گسترش تولیدات سمعی - بصری مطلوب، به‌ویژه از طریق ایجاد سازوکارهای تعاونی برای تسهیل پنخس چنین تولیداتی.

۱۳- تدوین راهبردها و سیاست‌های حفظ و حمایت از میراث طبیعی و فرهنگی، به‌ویژه میراث فرهنگی معنوی و مقابله با قاچاق و انتقال غیرقانونی کالاها و خدمات فرهنگی.

۱۴- حفظ و تجلیل دانش سنتی، به‌ویژه

بومیان حامل این دانش، شناسایی و تصدیق سهم دانش سنتی به‌خصوص در ارتباط با حفظ محیط زیست و مدیریت منابع طبیعی و تلفیق دانش محلی با علوم جدید.

۱۵- تشویق روند تحرکت و جابه‌جایی پدیدآورنده‌گان، هنرمندان، پژوهش‌گران و روشن‌فکران و توسعه طرح‌های تحقیقاتی بین‌المللی و همکاری‌های پژوهشی بین‌المللی، ضمن تلاش برای حفظ و افزایش ظرفیت‌های خلاق کشورهای در حال توسعه و در حال گذار.

۱۶- تضمین حمایت از حق مؤلف و حقوق وابسته به آن به منظور توسعه خلاقیت و نظام پاداش‌دهی برای طرح‌های خلاق همراه با محترم شمردن حق دسترسی همه‌گان به فرهنگ، طبق ماده ۲۷ اعلامیه جهانی حقوق بشر.

۱۷- مساعدت در تأسیس یا تقویت صنایع فرهنگی در کشورهای در حال توسعه و در حال گذار، همکاری برای گسترش ساختارها و مهارت‌های لازم، ایجاد بازارهای محلی پویا و تسهیل حضور محصولات فرهنگی این کشورها در بازار جهانی و شبکه‌های توزیع بین‌المللی.

۱۸- گسترش سیاست‌های فرهنگی، از جمله ترتیبات حمایتی عملی و یا چارچوب‌های حقوقی مناسب، به منظور ترویج اصول مندرج در این اعلامیه.

۱۹- مشارکت بخش‌های متفاوت جامعه مدنی در تدوین سیاست‌های عمومی که هدف آن‌ها حفظ و ترویج تنوع فرهنگی است.

۲۰- تشویق مشارکت بخش خصوصی در تقویت تنوع فرهنگی و تسهیل برقراری فضای گفت‌وگو میان بخش‌های دولتی و خصوصی.

کشورهای عضو یونسکو به مدیر کل سازمان توصیه می‌کنند که به منظور هماهنگی بیشتر اقدامات مربوط به تنوع فرهنگی، اهداف مندرج در این برنامه کار را در برنامه‌های یونسکو مد نظر قرار داده و آن را به سایر نهادهای وابسته به نظام ملل متحد و نیز سازمان‌های بین‌دولتی و غیردولتی منعکس کند.

ماده ۱۲- نقش یونسکو

یونسکو با توجه به صلاحیت و وظایف خود، مسوولیت‌های زیر را بر عهده دارد: الف. تشویق کاربرد اصول اعلامیه حاضر در راهبردهای توسعه تدوین‌شده در مجامع بین‌دولتی متعدد.

ب. نهاد مرجع و مجمعی برای آن‌که دولت‌ها، سازمان‌های بین‌المللی، سازمان‌های غیر دولتی، جوامع مدنی و بخش خصوصی گردهم آمده و به تعریف مفاهیم، تعیین هدف‌ها و سیاست‌های تنوع فرهنگی بپردازند.

پ. تداوم فعالیت‌های هنجارسازی، آگاه‌سازی و ظرفیت‌سازی در حوزه‌های مربوط به بیانیته حاضر در چارچوب صلاحیت یونسکو. ت. تسهیل اجرای خطوط اصلی «برنامه کار» مندرج در ضمیمه اعلامیه حاضر.

خطوط اصلی دستور کار اعلامیه "تنوع فرهنگی" یونسکو

کشورهای عضو یونسکو متعهد می‌شوند برای اشاعه وسیع اعلامیه تنوع فرهنگی یونسکو، گام‌های مناسب را اتخاذ نموده و به‌خصوص با همکاری با یکدیگر در جهت تحقق اهداف زیر تلاش کنند:

۱- تعمیق مباحثات بین‌المللی درباره پرسش‌هایی که در زمینه تنوع فرهنگی مطرح می‌شود، به ویژه با توجه به رابطه آن با توسعه و تأثیر آن بر سیاست‌گذاری در سطوح ملی و بین‌المللی و با در نظر گرفتن امکان تدوین یک سند حقوقی بین‌المللی در زمینه تنوع فرهنگی.

۲- تلاش برای تعریف اصول، معیارها و رویه‌ها در سطوح ملی و بین‌المللی و یافتن روش‌های آگاه‌سازی و الگوهای همکاری که برای حفظ و ترویج تنوع فرهنگ مناسب‌ترین‌اند.

۳- گسترش تبادل دانش و بهترین رویه‌های مربوط به کثرت‌گرایی فرهنگی به منظور تسهیل مشارکت افراد و گروه‌های دارای زمینه‌های فرهنگی گوناگون در جوامع متنوع.

دکتر ترابے؛

مجتهدی تابوشکن و سیاستمداری جنجاله

احمد ذکی خاورنیا // بخش دوم

ترابی و نظریه «جوامع جاهلی»
واژه جاهلیت چهار بار در قرآن ذکر شده است. در سده‌های نخستین اسلام این واژه میان علما کاربرد زیادی نداشت و اگر هم داشت، بر جوامع جاهلی قبل از اسلام اطلاق می‌گردید؛ اما در قرن‌های بعدی در نوشته‌های ابن تیمیّه و محمد بن عبدالوهاب زیاد به‌کار رفت. ابن تیمیّه مسلمانان معاصر خود را جاهلی خواند و عبدالوهاب نیز اعتقاد داشت که وضعیت مسلمانان دنیا حتی آن‌هایی که در شبه‌جزیره عربستان به‌سر می‌برند، همانند وضعیت دوره جاهلی قبل از اسلام است. در اوایل قرن بیستم، اصلاح‌طلب معاصر محمد عبده و رشید رضا، ویژه‌گی‌های جوامع خود را با عصر جاهلیت مقایسه کرده و متذکر شدند که برخی از جوامع اسلامی در عصر حاضر، از نظر اخلاقی و مذهبی بیشتر از مردمان دوره جاهلیت، فاسد شده‌اند و آیات قرآنی مورد اشاره، بیشتر شامل حال آن‌ها می‌شود. با این همه، شخصی که واژه جاهلیت را وارد دنیای مدرن کرد، ابوالاعلی مودودی و شاگردش ابوالحسن ندوی (۱۹۰۳ - ۱۹۷۹م) بود. آن‌ها جوامع غربی و کمونیست را جاهلی نامیدند اما همانند سید قطب هیچ‌گاه آن را به جوامع اسلامی تفسیر ندادند. از نظر مودودی، دولت‌هایی در عصر جاهلیت به‌سر می‌برند که مخالف فرهنگ، اخلاق، روش و تفکر و رفتار اسلامی می‌باشند. ندوی نیز دوره روم و یونان باستان را با جوامع مدرن اروپایی یکسان دانسته و آن‌ها را جاهلی خواند. در همان سال که سید قطب کتاب معروف خود «معالم فی الطریق» را چاپ کرد (۱۹۶۴)، برادرش محمد قطب نیز کتابی با نام «جاهلیت قرن بیستم» نوشت و مدعی شد که همه جهان در عصر جاهلیت به‌سر می‌برند. بنابراین، ریشه واژه جاهلیت به سید قطب برمی‌گردد، بلکه وی بیشتر از دیگران به جنبه‌های رادیکال آن پرداخته است.

«جامعه جاهلی از نظر سید قطب چه نوع جامعه‌یی است؟» وی در پاسخ به این سؤال، در کتاب معالم فی الطریق (نشانه‌های راه) چنین می‌گوید: هر جامعه‌یی که اسلامی نباشد، جاهلی است؛ اگر بخواهیم تعریف دقیق‌تری ارائه دهیم، باید بگوییم که جامعه جاهلی، جامعه‌یی است که در ایمان، عقاید و قوانین آن چیزی به غیر خدا پرستش می‌شود. طبق این تعریف، همه جوامعی که در حال حاضر وجود دارند، در قلمرو جاهلیت قرار می‌گیرند.

پس از این‌که وی جوامع مختلف را بررسی کرده و آن‌ها را جوامع جاهلی می‌خواند، به این نتیجه نیز می‌رسد که تمام جوامعی که خود را اسلامی می‌خوانند، در جاهلیت به‌سر می‌برند. در جوامع مسلمانان، عده‌یی به سکولاریسم اعتقاد داشته و رابطه خود با دین را انکار می‌کنند؛ عده‌یی دیگر نیز تنها در زبان به دین اقرار می‌کنند، ولی در زنده‌گی اجتماعی به‌طور کامل آن را طرد می‌کنند؛ عده‌یی نیز قوانین دلخواه خود را می‌سازند و آن را به اسم «شریعت خداوند» ارائه می‌دهند. همه این جوامع در یک چیز مشترک‌اند و آن این‌که: تنها از خداوند اطاعت نمی‌کنند.

زمانی که دکتر ترابی به عنوان رهبر جنبش اسلامی در سودان شروع به فعالیت کرد، در آن زمان اندیشه‌های سید قطب به‌ویژه همین مسأله «جوامع جاهلی» تأثیر بزرگی بر جنبش اسلامی اخوان المسلمین گذاشته بود و داشت آهسته‌آهسته این جنبش را به انزوا سوق می‌داد. در چنین مرحله حساس، حسن ترابی برعکس سید قطب، مبشر نظریه «تعامل با جامعه» شد و آن را به گونه گفتمان اسلامی متفاوت و بلکه مخالف با گفتمان اسلامی حاکم در آن زمان، صورت‌بندی کرد. وی این گفتمان را در کتاب‌هایی چون «الایمان و اثره فی حیاة الانسان»، «تجدید الفکر الاسلامی»، «تجدید اصول الفقه»، «قیم الدین و رسالیة الفن» و «نظرات فی الفقه الاسلامی» و شماری از سخنرانی‌های مشهورش مانند: «الحركة للإسلامیة و التحدیث» و «قضایا فکریة و اصولیة»، تثبیت کرده است.

از لایه‌لای کتاب‌های فوق می‌توان چنین برداشت کرد که این کتاب‌ها و گفته‌ها حاوی آرا و اندیشه‌هایی‌ست که می‌توان صاحب آن را دارای پروژة فکری تجدیدگرا و یکپارچه دانست؛ پروژة‌یی که به لحاظ نوآندیشی، حامل افکار است که از سقف مجاز اندیشه اسلامی معاصر فراتر رفته است.

ترابی و بازنگری علوم حدیث
در اسلام به‌جز قرآن و سنت، چیز دیگری مقدس نیست؛ به همین لحاظ، آرا و نظریات علمای گذشته قداست ندارند، برای این‌که آن‌ها بشری مثل ما بودند که گاهی در اجتهادات خویش به حقیقت می‌رسیدند و گاهی هم اشتباه می‌کردند. لذا هرگز نمی‌توانیم داورى کنیم که همه آرای آن‌ها درست بوده و یا تمام آن‌ها اشتباه بوده‌اند.

اما چیزی که مسلم است این‌که: دین صحیح،

در نظر شماری از اسلام‌گرایان، به اندیشه سکولاریسم نزدیک‌تر می‌کند تا به اندیشه اصولی سلفی که همواره بر آن منتسب می‌شود.

ترابی و نقد رادیکال بخاری و مسلم
ترابی در جنجالی‌ترین دیدگاهش، گفت: «کتاب‌های الصحاح» قابل تجدید نظر هستند؛ چرا که مثلاً «بخاری» دو هزار حدیث جمع کرده و فقط دو درصد آن‌ها را «اخراج» نموده و مستند و صحیح نامیده، و این به آن معنی است که بقیه احادیث آن ممکن است «غیر صحیح» باشند و قابل بررسی...». او همچنان چندین حدیث صحیحی را رد کرد که بخاری و مسلم آن‌ها را روایت کرده‌اند.

آرای ترابی در این زمینه برای کسانی که همواره برای پرسش‌های سخت پاسخ‌های آسانی ارائه می‌کنند، خیلی سخت تمام می‌شود؛ زیرا از منظر این طیف از آدم‌ها اکثر احکام شریعت معلوم بالضرورة اند و تعداد بی‌شماری از نصوص محکم اند و تمام احادیث صحیحین ثابت اند و متقدمین برای متأخرین چیزی را فروگذار نکرده‌اند! پیداست که از منظر چنین آدم‌هایی اگر

معیارهای تصحیح و تضعیف معتقد است. از نظر وی، یکی از شرایط بازسازی علوم حدیث، کنار گذاشتن و باطل اعلان کردن قاعده عدالت تمام صحابه است که برای محدثان به عنوان قاعده‌یی اساسی پذیرفته شده است. او در سخنرانی‌یی تحت عنوان «قضایا فکریة و اصولیة» که آن را در دار تحفیظ قرآن در سال ۱۳۹۸هـ ق ایراد کرد، گفت: «اگر بخواهیم از همه صحابه بگیریم یا نگیریم، برای این کار به سازوکار جدیدی دست می‌زنیم تا بدین وسیله به سره کردن صحابه پردازیم، به این معنا اگر صحابه‌یی حدیثی را روایت کرده که به مصلحت شخصی‌اش تمام می‌شد، در اخذ آن احتیاط می‌کنیم؛ یعنی این چنین روایت را خیلی ضعیف می‌پنداریم. و اگر صحابه‌یی حدیثی را روایت کرد که در آن مصلحت شخصی‌اش تحقق نمی‌یافت، چنین حدیثی را می‌گیریم و آن را قوی می‌پنداریم، و نیز می‌توانیم صحابه را بر اساس صدق روایت دسته‌بندی کنیم». ترابی عصر صحابه را زمان طغیان فرد و عصیبت اندیشه توصیف می‌کند و می‌گوید: «صحابه در زمانی زنده‌گی می‌کردند که وسایل ارتباط مادی میان مردم کم بود و در آن زمان، سیادت و سروری از آن طغیان فرد و عصیبت‌های اندیشه بود». وی اطلاق کلمه صحابه را برای کسانی که تنها پیامبر را دیده و یا مدت کمی با او زنده‌گی کرده‌اند، درست نمی‌داند و به این باور است که «استعمال قرآن و سنت برای واژه صحابه، همانا صحبت طولانی مدتی است که گروه محدودی از آن بهره برده‌اند».

علی ای حال، ترابی در میان اسلام‌گرایان، نخستین کسی‌ست که ایده بازسازی اندیشه اسلامی و هماهنگ‌سازی آن بر حسب عادات و سنت‌ها و ویژه‌گی‌های خاص هر ملت را مطرح کرده؛ به گونه‌یی که از اسلام نسخه‌های مختلف و متفاوتی، بنابر ماهیت ملت‌ها، در عین حفظ عناصر مشترک وحدت‌بخش در میان این نسخه‌ها، وجود داشته باشد. در نتیجه اسلام سودانی، اسلام مصری، اسلام اروپایی و... خواهیم داشت. ترابی خواهان پایه‌گذاری فقه بومی یا ملی می‌شود که در آن تنها عالمان و روحانیان سررشته امور را در دست ندارند، بلکه آنان از هیچ امتیازی نسبت به دیگر مسلمانان برخوردار نیستند؛ زیرا در چنین فقهی، اجماع ملت‌های مسلمان معتبر است و نه اجماع فقها.

بدین ترتیب، هویدا است که ترابی در صدد تعریف دوباره اصل اجماع که اصل سوم از اصول فقه است، برآمده و آن را اجماع مسلمانان یا افکار عمومی مسلمانان به جای اجماع فقها دانسته است.

برخی آرای فکری و فتاوی فقهی حسن ترابی، او را

هیچ‌گاهی با عقل سلیم و دانش درست در تضاد واقع نمی‌شود. و چگونه چنین باشد درحالی‌که پیامبر به تعبیر قرآن «هرگز چیزی از خود نمی‌گوید، هرآن‌چه می‌گوید از جانب خدا است». و اگر در برخی موارد احادیثی را می‌یابیم که با عقل و منطق در تضاد است - که متأسفانه چنین احادیثی در کتب دینی ما به‌وفرت یافت می‌شوند - برای این است که احادیث دو قرن بعد از وفات پیامبر گرامی اسلام تدوین شده و تا آن زمان از تحریف دروغ‌گوین و دست‌کاری فریب‌کاران مصون و محفوظ نمانده است. مسلماً گروه‌های مذهبی و سیاسی مختلفی برای ترویج افکار و اندیشه‌های خویش، احادیث زیادی را جعل کرده و به خورد مسلمانان داده‌اند و کار به جایی کشیده که حتی معتبرترین کتب دینی ما و بزرگ‌ترین مجتهدین ما از گزند احادیث جعلی و متأثر شدن از آن‌ها و فتوا دادن مطابق آن‌ها مصون نمانده‌اند. و اینک این افسانه‌های ساخته‌شده و این احادیث جعلی و این فتواهای مجتهدین، جزء لاینفک فرهنگ دینی ما مسلمانان گردیده است.

با پیشرفت‌هایی که در عصر کنونی صورت گرفته، برخی از علما برای تشخیص احادیث درست از نادرست، از روش‌های نوینی استفاده می‌کنند. و یکی از آن روش‌ها، داور ساختن عقل و منطق و حقایق ثابت علمی در شناخت و فهم قرآن و سنت است. و با چنین روشی می‌خواهند به حقیقت پیام‌های الهی دست یافته و زبان دشمنان اسلام را کوتاه نمایند.

این طیف از علما می‌گویند: گذشته‌گان برای شناخت احادیث پیامبر، علومى به نام‌های «مصطلح الحدیث» و «علم الجرح والتعدیل» را پایه‌گذاری کردند و در این زمینه خدمات قابل تحسینی انجام دادند، آیا برای ما مجاز نیست که برای تحقیق بیشتر راهکارهای جدیدی ارائه کنیم که از جمله آن «تحقیق درباره متن حدیث و مقایسه آن با دلایل عقلی و علمی پیش از مراجعه به سند حدیث» باشد؟

دکتر ترابی نیز از این صنف از دانشمندان است که برای تفکیک میان احادیث صحیح و غیر صحیح معیارهایی ارائه کرده است و با این رویکرد در بسیاری از ابعاد، از حدود تصور اصولی سلفی معاصران خود فراتر رفته است؛ به گونه مثال، وی حجیت خبر واحد را نمی‌پذیرد و در سنت پیامبر اسلام، میان امر و نهی التزام آور آن حضرت و امر و نهی غیر الزام آور تفاوت می‌نهد و همه اوامر و نواهی ایشان را الزام آور نمی‌داند. همچنین میان آن‌چه از پیامبر به عنوان پیامبر و قانون‌گذار صادر شده و میان آن‌چه به عنوان یک انسان از او سر زده است، تفاوت می‌نهد و دومی را اصلاً الزام آور نمی‌داند. همچنان ترابی به بازنگری در علوم حدیث و بازسازی آن پس از تنقیح روش‌های جرح و تعدیل و

- حسن الترابی، تجدید اصول الفقه ص ۱۱. و تجدید الفکر الإسلامی ص ۹۰

- حسن الترابی، فقیایا التجدید الإسلامی ص ۸۳ - مجلة الإرشاد البینة، محرم و صفر ۱۴۰۸هـ

استقبال طالبان از ماه رمضان

دها تن را به خاک و خون کشاندند

در اولین روز ماه رمضان یک حمله کننده انتحاری دست کم ۱۸ تن را در ولایت خوست به قتل رساند. مقامات در ولایت خوست گفتند که صبح روز شنبه یک حمله کننده انتحاری موتر بمبگذاری شده اش را در مرکز شهر خوست در نزدیکی یک استدیوم فوتبال منفجر ساخت. فیض الله غیرت فرمانده پولیس خوست گفت که هدف این انفجار یک کاروان نظامی بود که توسط نیروهای ایالات متحده امریکا آموزش دیده اند. غیرت افزود این انفجار حوالی ساعت هشت و نیم صبح به وقت محلی در نزدیکی استدیوم و یک ایستگاه بس که در مجاورت یک پایگاه نظامی موقعیت دارند، رخ داد. غیرت گفت که دو کودک نیز در میان زخمی شده گان این رویداد هستند. گل محمد منگل رییس صحت عامه خوست گفته است که چندین جسد به شفاخانه مرکزی این ولایت انتقال داده شده است. او گفت: "جسدها قابل شناسایی نیستند و به همین خاطر این دشوار است که بگوییم غیرنظامی یا نظامی هستند." نجیب دانش معاون سخنگوی وزارت داخله گفته است که در این انفجار ۱۸ تن کشته شده اند. دانش گفته است که بیشتر کشته

شده گان این رویداد افراد ملکی هستند. در همین حال، در حملاتی در ولایت بادغیس نیز تلفاتی وارد شده است. در ولایت بادغیس نیز در اولین روز ماه رمضان، ملیشه های مسلح بالای نیروهای امنیتی در ولسوالی قادس حمله کرده اند که به گفته مقامات امنیتی دست کم ۲۲ شورشی در آن کشته شدند. ظاهر بهاند سخنگوی والی بادغیس به رویترز گفت شش تن از نیروهای امنیتی و هشت غیرنظامی نیز در این درگیری ها جان باخته اند. وی اضافه کرد که در جریان زد و خورد ۳۳ شورشی و ۱۷ غیرنظامی نیز زخمی شده اند. دولت افغانستان که از حمایت غرب برخوردار است، در کنار نبرد با گروه های مختلف مسلح، در سطح گسترده تری با دو گروه تندرو طالبان و تروریست های داعش در جنگ قرار دارد. شورشیان طالبان حملات شان را در هفته های اخیر و دقیقاً قبل از آغاز ماه رمضان شدت بخشیده و به رشته یی از کشتارها در قندهار، پکتیا و هلمند دست زده اند. مقامات این حملات را محکوم کرده و گفته اند که طالبان با کشتن غیرنظامیان مبنای فعالیت شان را به رخ می کشند. رییس حکومت وحدت ملی در واکنش به این حمله تروریستی گفته است، تروریستان

پاکستان د بولدک- چمن ترلې پوله پرانیستله

پاکستاني چارواکو د سپين بولدک او چمن تر منځ د ترلې لارې د پرانیستلو اعلان کړی دی.

دغه لاره ۲۲ ورځې وړاندې وروسته له هغې وتړل شوه چې د پاکستانی او افغان سرحدی پولیسو تر منځ نښته وشوه او په نتیجه کې یې دواړو غاړو ته مرگ ژوبله واوښته.

د روانې مې میاشتې پر پینځمه نېټه وېش پولې ته نېرېدې د ډېورنډ کرښې پر سر د افغان او پاکستانی سرحدی سرتېرو تر منځ په شوې نښته کې پاکستان لوري ته د ۱۰ تنو د وژل کېدو او شاوخوا څلوېښتو د تپي کېدو خبر ورکړل شوی و او د افغان لوري ته د دوو تنو د وژل کېدو او دوو تنو د تپي کېدو خبر ورکړل شوی و.

پاکستاني چارواکو د دې نښتې په عکس العمل کې له افغانستان سره د پولې پر سر د دوستۍ دروازه و تړله چې ۲۲ ورځې د هر ډول تجارتي لاریو او عامو خلکو پر مخ تړلې وه.

د پاکستان د پوځ د عامه اړیکو څانگې نن د شنبې په ورځ د پولې د خلاصېدو اعلان وکړ.

د «ای. اس. پی. ار» له خوا په خپره شوې اعلامیه کې ویل شوي چې د افغان چارواکو په غوښتنه یې د روژې د مبارکې میاشتې په خاطر پرېکړه کړې چې دغه ترلې پوله پرانېزي او هغو خلکو ته د تگ راتگ اجازه ورکړي چې د پولې د تړل کېدو له امله له ستونزو سره مخامخ دي. د چمن سوداگرو یې پر پرانیستلو خوښي څرگنده کړې ده.

د چمن د سوداگرو د اتحادیې مشر صادق اخکزی وايي، د پولې تړل کېدو دوی ته لوی زیانونه ور واپړول، ځکه نو د پولې په بېرته پرانیستې ډېر خوشاله دي. نوموړي زیاته کړه:

"۲۳ ورځې پاک-افغان پوله د هر ډول تجارت او تگ راتگ لپاره بنده وه، نن چې د ایف سي ملېشه ځواکونو په قلعه کې د عسکري او ملکي انتظامیې تر منځ کومه غونډه وشوه، په هغه کې د پولې پرانیستل کېدو پرېکړه وشوه، د دواړو غاړو تجاران ډېر خوشاله دي، ځکه د دواړو غاړو کاروبار ډېر اغېزمن شوی و."

د پولې پر سر وروستۍ نښته هغه وخت پیل شوه چې د پاکستان د سرشمېرنې ادارې کارکوونکو د پوځي سرتېرو په بدرگه د ډېورنډ کرښې پر سر په دوو کلیو لقمان او جهانگیر کې سرشمېرنه کوله او ادعا یې کوله چې دا کلي د پاکستان په خاوره کې دي، خو افغان چارواکو ځکه له سرشمېرنې را وگرځول چې ویل یې پاکستان د دغو کلیو په هغو برخو کې سرشمېرنه کوله چې د افغانستان په خاوره کې دي.

«ای ایس پی ار» په یوه خپره کړې اعلامیه کې ویلي چې اوس یې د دغو کلیو په هغو برخو کې سرشمېرنه بشپړه کړې ده چې د پاکستان په خاوره پورې اړه لري. اعلامیه وايي دواړې غاړې به د پاکستان له خوا اعلان شوي اوربند ته دوام ورکوي او د پولې پر سر به هېڅ ډول شخړه ونه زغمي.

په اعلامیه کې راغلي: "پاکستان د چمن تر پېښې وروسته خپله خاوره تر کلکې څارنې لاندې نیولې او سرتېري به یې د دې نړیوالې پولې پر سر د پرتو کلیو په هغه برخه کې په امنیت گومارلي وي چې د پاکستان په خاوره کې دي."

افغان چارواکو هم د کندهار په سپین بولدک ولسوالۍ کې د دوستۍ په نوم د افغانستان او پاکستان ترمنځ دغه دروازه چې د تېرو ۲۳ ورځو را په دېخوا تړلې وه خلاصول تائید کړي دي.

په سپین بولدک لسوالۍ کې د درېیم سرحدی زون کمیسار محمد شریف غرزي ازادي راديو ته وویل چې نن درې بجې یې د پاکستانی سرحدی پولیسو د کمیسار له مرستیال سره په گډه دغه دروازه د هر ډول تگ راتگ پرمخ خلاصه کړه:

"نن پام کم درې بجې زه او د دوی منجر دروازي ته ورغلو اول مو دقران شریف یو څو ایاتونه وویل بیا مو دروازه بې له کوم قید او شرط څخه خلاصه کړه."

د دغه لارې د تړل کېدو له امله په زرگونه کسان چې ډېری یې ښځې ماشومان او ناروغان وو په دواړو خواوو کې بند پاتې و او دغه راز د دواړو هېوادونو ترمنځ سوداگري هم په تېه درېدلې وه.

په چمن کې تجاران وايي چې پوله د جمعې د ورځې د هغو مذاکراتو په نتیجه کې پرانیستل شوه چې د دواړو غاړو سرحدی چارواکو، دیني عالمانو، سیاسي او قومي مشرانو پکې گډون کړی و.

در روز نخست ماه مبارک رمضان با انجام حمله تروریستی در ولایت خوست، شماری از هموطنان ما را شهید و مجروح نمودند. وی افزوده: "گروه های تروریستی که به ارزش های دینی و روزهای متبرک ارج قایل نیستند، بار دیگر به اشاره باداران خود مرتکب جنایت بشری و عمل نابخشودنی گردیدند و بی رحمی شانرا ثابت ساختند که این عمل جانی آنها در هیچ دین و آیینی، توجیه پذیر نیست."

رییس جمهور تاکید کرده است: "جنایت کاران باید بدانند که کشتن مردم و هدف قراردادن شهروندان بی گناه، هیچ گاه آنان را به اهداف شوم شان نمی رساند، بلکه نفرت و انزجار مردم نسبت به آنان هر روز افزون تر می گردد."

ریاست اجرایی نیز این حمله تروریستی را به شدت محکوم کرده است و آن را یک عمل غیراسلامی و انسانی خوانده است.

این انفجار در حالی در اولین روز ماه مبارک رمضان به وقوع می پیوندد که دفتر معاونیت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما)، محمد اشرف غنی رییس حکومت وحدت ملی و دکتر عبدالله عبدالله رییس اجرایی در پیام های جداگانه از گروه های شورشی خواسته اند که به احترام ماه رمضان دست از حملات نظامی بردارند.

مسلمانان در سراسر جهان معمولاً ماه رمضان را برای روزه گرفتن و عبادت و آئین های مقدس دیگری وقف می کنند. ماه رمضان در کشورهای مختلف اسلامی یک روز زودتر و یا دیرتر آغاز می شود. در افغانستان روز شنبه ۲۷ ماه می ۲۰۱۷ رسماً روز اول ماه رمضان است.

برژینسکی تیورین امریکایی درگذشت

حرفه ای او از جمله رویداد گروگان گیری کارکنان سفارت ایالات متحده امریکا در تهران پس از انقلاب اسلامی سال ۱۹۷۹، و همچنان تهاجم شوروی به افغانستان بودند. برژینسکی در سال ۲۰۰۸ در مصاحبه یی با دوپچه وله هشدار داد که غرب نباید اشتباهات اتحاد جماهیر شوروی در افغانستان را تکرار کند.

زیگنیو برژینسکی به تاریخ ۲۸ مارچ ۱۹۲۸ در وارسا به دنیا آمد. پدرش یک دیپلومات بود. برژینسکی دوران کودکی خود را، پیش از اینکه خانواده اش به دلیل کار پدرش به کانادا برود، در فرانسه و آلمان سپری کرده بود. هنگامی که حکومت پولند پس از پایان جنگ دوم جهانی متحد مسکو گردید، خانواده برژینسکی در غرب باقی ماند. زیگنیو برژینسکی در سال

زیگنیو برژینسکی مشاور پیشین امنیت ملی ایالات متحده امریکا به عمر ۸۹ سالگی درگذشت. او از جمله برای بیرون کشیدن قطعات اتحاد شوروی سابق از افغانستان تلاش کرده بود.

میکا، دختر برژینسکی، در شبکه های اجتماعی خبر داد که پدرش در آرامش تمام چشم از جهان پوشید. میکا جزئیات بیشتری در مورد دلیل مرگ پدرش ارائه نکرده است.

زیگنیو برژینسکی به عنوان مهاجر به ایالات متحده امریکا رفته بود و به بلندترین حلقه های سیاسی راه یافت. او که با سیاست اتحاد جماهیر شوروی پیشین خوب آشنا بود، به شمار زیادی از رؤسای جمهور ایالات متحده امریکا مشوره می داد.

برژینسکی متولد پولند در ابتداء مشاور لیندن جانسن رییس جمهور ایالات متحده بود. او بعدها به عنوان مشاور امنیت ملی رئیس جمهور برژینسکی همچنان در موقعیت های مختلف برای رؤسای جمهور جان اف کندی، رونالد ریگن و جورج بوش کار کرده بود. از بزرگ ترین چالش های

سندی مبنی بر حمایت روسیه...
افغانستان به آموزش، توانمندسازی و حمایت از نیروهای افغان برای مبارزه با گروه های تروریستی کمک می کند. شاهد هستیم که نیروهای افغان حرفه یی و متعهد هستند و به گروه های تروریستی از جمله داعش چندین بار حمله کرده اند. اکنون داعش مناطق بسیار کوچکی از افغانستان را تحت کنترل دارد اما باید این گروه تروریستی را جدی گرفت. دبیرکل ناتو ادامه داد: این موارد بخشی از دلایل حمایت ناتو از نیروهای مسلح افغان است و امریکا نیز به عنوان عضوی از ناتو عملیات ضد تروریستی را با همکاری ارتش افغانستان انجام می دهد. استولتنبرگ با ارائه پاسخ مثبت درباره طرح تقویت نیروی هوایی افغانستان اعلام کرد: یکی از دلایل حضور ما طرح «بررسی دوره یی ماموریت» و تقویت نیروی هوایی افغانستان است. ما شاهد افزایش هوایما، بالگردها و خلبان ها بودیم. همچنین برای تقویت نیروی هوایی افغانستان متمرکز هستیم. نیروهای هوایی افغان ظرفیت و قابلیت مهمی برای مبارزه با طالبان و گروه های تروریستی در افغانستان دارند. دبیرکل ناتو درباره فساد در نیروهای امنیتی افغانستان و اصلاحات برای مبارزه با این پدیده نیز گفت: مبارزه با تروریسم از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است، بنابراین ما از هر تعهد حکومت وحدت ملی توسط رییس جمهور غنی و رییس اجرایی عبدالله عبدالله برای مبارزه با فساد استقبال می کنیم. استولتنبرگ اظهار داشت: از تاسیس مرکز مبارزه با فساد و به ویژه سیستم های تشخیص هویت هوشمند که مشکل سربازان خیالی را حل می کند نیز استقبال می کنیم. مقام ارشد ناتو درباره حمایت روسیه از طالبان در افغانستان نیز تصریح کرد: گزارش های رسانه یی وجود دارند اما ما شواهدی در دست نداریم.

فیسبوک نامه

احمد ذکی معنوی

ماه خدا فرارسیده است. به قول پیامبر گرامی اش «ماه مهمانی خدا». ماه بیداری، ماه خودسازی، ماه رجوع به انسانیت و سرانجام ماه رحمت و مغفرت. این ماه ابعاد گوناگون دارد؛ از اجتماعی-اقتصادی تا فرهنگی-سیاسی. بزرگ‌ترین درسش، انسان‌دوستی است و باخبرگی از حال همسوی. این ماه، فقیر و غنی را در یک ردیف قرار می‌دهد تا سیران حال گرسنه‌گان بدانند. انفاق و دستگیری، بزرگ‌ترین وجیبه انسان مسلمان یک‌بار دیگر برایش گوشزد می‌شود تا مسوولیت انسانی و ایمانی خویش باز یاد کند. این گونه، بر ماست پاسداشت این هدیه الهی و استفاده بهینه از این فرصت. به روایت بخاری، پیامبر (ص) فرمود، اگر کسی قول الزور (دروغ/لهو) و عمل بدان را فرو نگذارد، خدای را هیچ نیازی به فرو گذاشت خوردن و آشامیدن کسی نیست. همین‌طور جای دیگر آن حضرت می‌فرماید: چشم و گوش و دست و پا همه بایست روزه بدارند و روزه این‌ها دوری هر کدام از معصیت است.

– رمضان تان پر فیض باد!

روح‌الله یوسفزاده

نوشته است: «از عموم همشهریان محترم تقاضا می‌شود که از انداختن کثافات داخل محوطه مسجد پرهیز کنند.»

چنین توصیه و دستوری به نحوی از انحا مرا یاد توصیه "ملا امامانی می‌اندازد که همیشه می‌گویند: «طالبان نباید برادران دینی خود را به قتل برسانند.» یکی از نشانه‌های جوامع فقه‌گرای این است که توصیه‌های اخلاقی و دستورهای اصلاحی‌شان نیز باری از بی‌خبری و سطحی‌نگری و متعاقباً باری از تخریب و خشونت را حاصل می‌کنند.

در دو توصیه "بالا، از انداختن کثافات بیرون از محوطه مسجد و از کشته شدن غیرمسلمانان توسط طالبان خواسته یا ناخواسته قباح‌زدایی شده است.

در آرزوی روزی هستم که ملا امام‌ها و متولیان مساجدمان بگویند: طالبان و هیچ گروه دیگری حق گرفتن جان انسان‌ها اعم از مسلمان و نامسلمان را ندارند و انداختن کثافات نیز در هر محوطه‌ی چه مسجد چه غیر مسجد، قبیح و ناپسند است.

سید اکرام افضلی

فساد ضد مبارزه باید له خپل خان نه پیل کرو. همدانن په یوه ناسته کې یو خو کسانو له فساد سر ټکوو خو درې کسان خویې ما پېژندل چې یو یې په رخصت ورځ د دفتر په موټر کې راغلی وو، بل یې په غضب شوی ځمکه کور جوړ کړی وو، او بل یې تازه له هغه سفرته بیرته راگرځیدلی وو چې د درمل یو شرکت له خوا ورته برابر شوی وو. دغه کسانو خپل کارونه بیا هم توجیه کول او زما خبرې پرې بڼې نه لگیدې. نو وس تاسې وویای چې د ټولني افراد ځان اصلاح نکړی، په توجیه کولو ستونزه حلېږی؟

زبیر رضوان

یکی از تسخیرناپذیرترین سنگرهای مقاومت در برابر طالبان، شهرستان خوست بغلان بود. امروز، طالبان از دل همین منطقه برخاسته‌اند و تیغ بر گردن شهروندان آن گذاشته‌اند.

نظر ماکیاوولی که بدنام‌ترین چهره، تاریخ سیاسی جهان شمرده شده، در خوست و مناطق دیگر شمال خوب مصداق دارد که می‌گوید: مناطقی که با سپاه تسخیر نشوند، با مهاجر قابل نفوذاند و این راه هزینه و خطر کم‌تری دارد. شاید یادآوری این موضوع که جنگ امروز طالبان با یورش و رویارویی دیروزشان فرق دارد، بیش‌تر از همه به کسانی سودمند باشد که تا صبح امروز هم باور داشتند طالبان در خوست کم‌ترین کاری کرده نمی‌توانند. همین باور در مورد مناطق پنجشیر و پروان نیز وجود دارد. امیدوارم شهروندان این دو ولایت، پیش از این‌که با بحران مشابه روبه‌رو شوند، چاره، کار بجویند و نگذارند روستاها و شهرستان‌های شان غافل‌گیرانه سقوط کنند.

سید اشراق حسینی

گفتمان‌های محدود کننده حاکم بر هر نهادی، آن‌ها را ناتوان می‌سازد، همچنان ایده جامعه به منزله یک ارگانیزم خالی از منطق و متد نقد، جامعه را بیش از حد از خلاقیت تهی می‌کند. وحدت‌گرایی از طریق محدود و منحصر کردن همه چیز در خود، به سرکوب منجر می‌شود، برای گذار از بن‌بست‌های توسعه‌نیافته‌گی، بهترین راه، گشودن افق‌های «تفاوت» است، در غیر آن، خودم‌کزپنداری‌های تابوگونه، زمینه پسرقت‌های فاجعه‌بار را فراهم خواهد کرد.

دیدار با مسعود!

سرگذشت یکتا از مجاهدان عرب الجزایری در زمان جهاد

غلام‌الدین صابری

وقتی از مزار شریف به خاطر پاره‌یی از مشکلات مجاهدان آن دیار به سلطان‌شیره ولایت بغلان (محل بودیاش احمدشاه مسعود) رسیدم، نخستین مجاهدانی که با ایشان روبه‌رو شدند، فرهنگی بودند که وظیفه‌شان جنگ بود، نه مطبوعات و سیاست. انتباه دیگری از مجاهدان برآیم پیدا شد، سه روز را با آنان سپری کردم و سپس به من گفتند که آمرصاحب شما را خواسته است. بعد از سه ساعت پیاده‌روی، نزد مسعود رسیدم. به محض رسیدن نزد او، چهره چین خورده‌اش در برابر چشمانم مجسم شد. دیدن این چهره فوراً این انتباه را برآیم داد که این مرد شخص ساده نیست، بلکه یک شخصیت برجسته و غیر عادی است، در برابرم تبسم کرد، من هم تبسم او را با تبسم پاسخ دادم. برایم گفت که فارسی می‌فهمی؟ گفتم، کم‌کم. در جوابم گفت، خوب خوب.

در کنار او یک عالم دینی به نام مولوی قاری بود که هر روز یک ساعت وظیفه تدریس فقه حنفی را برای مسعود داشت. مسعود باوجود مصروفیت‌هایی که داشت، درس روزمره خود را ترک نمی‌کرد.

مسعود درحالی‌که مولوی قاری حرف‌هایش را ترجمه می‌کرد، از من پرسید از کجا هستی؟ گفتم، از الجزایر، گفت، اسمت چیست؟ گفتم، عبدالله انس، سپس به فارسی از من پرسید که قاری هستی؟ گفتم کوشش می‌کنم، گفت، می‌شود چند آیت از قرآن کریم برای ما تلاوت کنی ما بشنویم؟ شروع کردم به تلاوت آیات اواخر سوره آل عمران. به دنبال آن، به شوخی خطاب به مولوی قاری گفتم، معلوم می‌شود که سر از امروز، شان و شوکت تو از بین رفت. مولوی قاری در جواب گفت، برای ما مشکل نیست که از برادران عرب خود چیزی بیاموزیم، آنان قرآن را بهتر از ما تلاوت می‌کنند، سپس مسعود به من گفت که سر از همین لحظه هر روز بعد از نماز صبح برای نیم ساعت با تو درس تجوید می‌خوانم. به او گفتم که من همراهیت فقط ده روز دیگر می‌باشم تا بعضی ملاحظاتی که در ذهنم است، برایت بگویم و سپس به مزارشرف بر می‌گردم، برایم گفت، می‌دانم که این‌جا برای چه آمده‌ی؟ دقیق می‌دانم. در مزار شریف چه می‌گذرد؟ با ترور ذبیح‌الله خان ما متحمل ضربه شدیدی شدیم، ما امیدهای زیادی به او داشتیم که در تنظیم و بسیج آن‌جا نقش بزرگی ایفا کند، نمی‌توانم میزان خسارت شهادت استاد ذبیح‌الله را به شما بیان کنم. بعد از آن عکس‌هایی از ذبیح‌الله خان را به من نشان داد و گفت که این شخص چندبار به دیدنم به پنجشیر آمده بود.

بعد از این، از سیار (بیک ذبیح‌الله خان) خواست تا به آن نقطه اولی برگردد و مقداری پول هم برایش داد و سپس مسعود به طرف من دیده و گفت، جای تو این‌جاست، جای دیگری رفته نمی‌توانی. یا یکجا با ما زنده‌گی می‌کنی یا یکجا با ما شهید می‌شوی، سرنوشت تو با ما گره خورده است.

در مسیر راه که از مزار شریف به طرف سلطان‌شیره بغلان به خاطر دیدار با مسعود می‌رفتم، شب‌ها را در منزل‌های قوماندانان جمعیت اسلامی و حزب اسلامی سپری می‌کردم. در آن زمان عرب‌ها در نزد همه از محبوبیت خاصی برخوردار بودند، می‌دیدم یکی نسبت به دیگری تفاوت چندانی ندارند، همه فقط پیرامون منطقه خودشان فکر می‌کردند، ولی فکر مسعود افغانستان‌شمول بود، حتا فراتر از مرزهای کشور فکر و برنامه داشت.

با گذشت هر ماه، روابط من با مسعود نزدیک‌تر و عمیق‌تر می‌شد، من او را یگانه فرمانده و رهبری یافتیم که برای همه افغانستان برنامه داشت. سرانجام دوستی ما به جایی کشید که بدون من غذا نمی‌خورد. نمی‌خواهم این نکته را پنهان کنم که من وقتی تحت تأثیر سطح دانش و ثقافت نخستین دسته از مجاهدان تحت فرمان مسعود قرار گرفتم، احساس کردم که با این‌ها نزدیک‌تر هستم، درحالی‌که در مناطق دیگر احساس بیگانگی می‌کردم. این احساس در من قوت گرفت که من با تعقل و طرز دید این‌ها نزدیک‌تر هستم. وقتی با مسعود روبه‌رو شدم، در او جذابیت، ساده‌گی و تواضع دریافتم. این‌جا بود که تصمیم گرفتم تا با او بمانم. این مصادف بود با اواخر سال ۱۹۸۵ میلادی و هفت سال را در کنار ایشان با همه مشکلات و دشواری‌ها گذراندم...

چتر باز افغانستانی:

آرزوی چترسواری

بر فراز کوه‌های افغانستان است

چترباز افغانستانی با بیان این‌که آرزو دارد بر فراز کوه‌های افغانستان پرواز و بر زمین این کشور فرود بیاید، می‌گوید که یکی از دلایل این‌که ورزش چتربازی را انتخاب کرده است، رایج ساختن و آموزش این ورزش برای هم‌وطنانش است.

لذت پرواز در آسمان و فرود بر زمین توصیف نشدنی است، این جمله را هاشم مالستانی چترباز افغانستانی می‌گوید که به اندازه نیمی از عمرش را با چتر پرواز کرده است.

آرزوی چترسواری از ارتفاعات و کوه‌های بلند افغانستان است و می‌گوید برای رسیدن به هدف باید تلاش کرد. مهاجرت و سختی‌های زنده‌گی نتوانسته است مانع از پرداختن به علائق و لذت‌های شخص‌اش در زنده‌گی شود.

هاشم مالستانی علی‌رغم این‌که به کار ساختمانی مشغول است، روزهای آخر هفته و تعطیلات را به دور از هیاهوی شهری و صدای جوش خوردن آهن و میلگرد برای پرواز به کوه‌ها و ارتفاعات می‌رود.

او بیش از ۱۸ سال است که به چتربازی مشغول است و در طول این مدت از کوه‌های بسیاری در ایران پرواز کرده است. این چترباز افغانستانی از کوه‌ها و ارتفاعات بلندی چون کوه‌های البرز، ارومیه، مریوان با چتر فرود آمده است و مقام‌های بسیاری را کسب کرده است.

او می‌گوید که تجهیزات وسایل چتربازی گران است، اما با این حال توانسته است در کنار کار ساختمانی به چتربازی پردازد. هاشم مالستانی هرچند می‌گوید که کار ساختمانی با چتربازی شباهتی ندارد، اما کار کردن بر بلندای برج‌ها و آسمان‌خراش‌ها سبب شده است که او برای اوج گرفتن در ارتفاعات و پرواز در آسمان آماده‌گی کسب کند.

احتمال پیگرد قضایی رونالدو

به اتهام فرار مالیاتی

کریستیانو رونالدو، ستاره باشگاه رئال مادرید اسپانیا، ممکن است به اتهام فرار از پرداخت مالیات، مورد پیگرد قانونی قرار بگیرد. گفته می‌شود که دادستان پرونده، مدارک لازم را به دفتر مالیات اسپانیا ارائه خواهد کرد، تا این دفتر درباره پیگرد قانونی تصمیم‌گیری کند.

رسانه‌های اسپانیایی می‌گویند که رونالدو بین سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۴، ۱۵ میلیون یورو کمتر از آنچه که باید مالیات داده است. ماه دسامبر سال گذشته، رونالدو، بهترین بازیکن جهان در سال‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵، بر پایه مجموعه‌یی از مدارک افشاشده متهم شد که درآمد فعالیت‌های جنبی خود در جزایر ویرجین بریتانیا را پنهان کرده است، هرچند او این اتهامات را رد کرد.

پس از آنکه گروهی از خبرنگاران به نزدیک به ۱۸ میلیون سند دسترسی پیدا کردند، اتهام‌های مشابهی هم علیه ژوزه مورینیو، سرمربی سابق رئال مادرید، مطرح شد. اما، آقای مورینیو هم مثل رونالدو این اتهامات را رد کرده است.

روز گذشته دادگاه عالی اسپانیا حکم ۲۱ ماه زندان و پرداخت دو میلیون و صد هزار یورویی لیونل مسی به جرم فرار مالیاتی را تأیید کرد. اما، با توجه به این‌که مسی برای اولین‌بار مرتکب چنین جرمی شده و دوران محکومیت او هم زیر دو سال است، او به زندان نخواهد رفت، ولی در صورت تکرار جرم، حکمش اجرا خواهد شد.

لیونل مسی و پدرش، خورخه مسی، به جرم کلاهبرداری از دولت اسپانیا و فرار از پرداخت بیش از ۴ میلیون یورو در تابستان سال گذشته از سوی دادستانی اسپانیا تحت پیگرد قرار گرفتند. پدر و پسر به استفاده از شرکت‌های خارجی برای فرار از پرداخت مالیات محکوم شده‌اند. این شرکت‌ها در بلژیک و اروگوئه ثبت شده‌اند.

Mandegar

اقدامات وحشتناک ترامپ در خاورمیانه

اقدامات متقابلانه به رهبری عربستان سعودی از جمله عدم سازگاری قومی و مذهبی که در نهایت احتمالاً به شکل‌گیری تروریسم افراطی منجر شد، تشدید شد.

در حالی که مسئله تروریسم افراطی مشکل امریکا و بسیاری از کشورهای منطقه است، در امریکا مردم مخاطب سخنان بی‌پایانی درباره خطر فرقه‌گرایی شیعی از سوی جمهوری اسلامی ایران هستند.

این در حالی است که سکوتی عجیب در قبال مخاطرات تعصب فرقه‌گرایانه سنی‌ها وجود دارد که شیعیان را کفار، مشرکین و رافضی می‌دانند و معتقدند باید تا کشتن آن‌ها با آن‌ها بجنگند.

احتمالاً پس از آن‌که ترامپ ائتلافش موسوم به "ناتوی عرب" را راه‌اندازی کرد، افرادی که با این منطقه آشنا هستند و ماهیت واقعی درگیری‌های آن را می‌شناسند باید با او واقعیت‌های ناراحت‌کننده‌ای را در میان بگذارند که میزبانان او در دو مقصد ابتدایی‌اش از او پنهان کرده‌اند.

و اگر رئیس‌جمهور امریکا بیش از حد مست دشمنی با ایران و میلیاردها دلری باشد که از فروش تسلیحات عایدش شده، احتمالاً مردم امریکا و نمایندگان منتخب آن‌ها باید پیش از آن‌که امریکا وارد جنگ دیگری در آسیا شود، به این واقعیات توجه کنند.»

"ائتلاف کشورهای متحد سنی" برای ده‌ها میلیون مردمی که در این کشورها سنی نیستند چه معنی خواهد داد؟ به همین اندازه حائز اهمیت است که در غرب جهان عرب از مصر تا مراکش که جمعیت شیعه اندکی دارند، ایران نگرانی دست چندم محسوب می‌شود.

علاوه بر این، چگونه حمایت امریکا از طرفی که اخیراً یک جنگ مذهبی و نژادی را به صورت جعلی به راه انداخته، در حوزه تأمین منافع ملی آن تعریف می‌شود؟ امریکا از حمایت جنگ غیرقابل پیروزی عربستان و امارات علیه یمن به عنوان فقیرترین کشور جهان عرب چه چیزی کسب می‌کند؟ آیا امریکا واقعا به دنبال افزایش دشمنان در خاورمیانه است؟ آیا واشنگتن باید از موضع عربستان سعودی و اسرائیل مبنی بر اینکه دشمنی ایران با امریکا رام‌نشدنی و پایان‌ناپذیر است، پیروی کند؟

درست است که ایران پیش از انقلاب سال ۱۹۷۹ روابط فرهنگی و اجتماعی قدرتمندی با کشورهای منطقه داشت اما شاه ایران نیز در آن دوران از کشورهایی چون عمان در جریان شورش‌های دهه ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ و هم‌چنین جنگ داخلی یمن در همان دوران در شبه‌جزیره عربستان حمایت می‌کرد.

از سال ۱۹۷۹ و انقلاب ایران، چنین درگیری‌هایی با گسترش نفوذ جمهوری اسلامی و هم‌چنین

کاردین

زیر آفتاب خاورمیانه هیچ چیزی جدید نیست؛ جایی که تقریباً هر چیزی که با تمدن ارتباطی داشته در گام اول در آن جا شکل گرفته است: نوشتن، شهرها، کشاورزی، ستاره‌شناسی و کتابخانه‌ها. بنابراین برای هرکسی که از تاریخ خاورمیانه خبر دارد، خبرها درباره برنامه امریکا برای ایجاد "یک ناتوی عربی" شبیه دژاوو است."

در دهه ۱۹۵۰ در دوران اوج جنگ سرد، امریکا با تلاش برای ایجاد "سازمان پیمان مرکزی" درگیر ایجاد ائتلافی مشابه بود اما این ائتلاف جدای از اینکه قرار بود کشورهای منطقه را علیه اتحاد جماهیر شوروی متحد کند تلاشی برای مقابله با مصر جمال عبدالناصر نیز بود.

براساس گزارشی، ائتلافی که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا از آن سخن می‌گوید پیش از آن که اتحادی از کشورهای عربی باشد، "اتحاد کشورهای سنی مذهب" برای مقابله با ایران خواهد بود.

چنین برنامه‌ای همواره در گوش پادشاهان سنی کشورهای عرب حوزه خلیج فارس نجوا شده تا تولیدکنندگان سلاح بتوانند صدها میلیارد دلار سیستم‌های پیشرفته تسلیحاتی به آن‌ها بفروشند با وجود آنکه عدم توانایی آن‌ها در استفاده موثر از تسلیحاتی که هم‌اکنون هم دارند، بر همه روشن است. از آن سو این نوا از سوی اسرائیل، که بیش از هر چیزی به دنبال عدم توجه جهان عرب و جهانیان به شتاعت‌ها و ظلم‌هایی است که علیه مردم فلسطین انجام می‌دهد، تکرار می‌شود و هر روز تلاش می‌شود تا به ترس‌ها از ایران افزوده شود.

اگر تفاوت‌های بسیار بزرگ میان قدرت و سلطه اتحاد جماهیر شوروی درخاورمیانه در دوران جنگ سرد را با ایران امروزی کنار بگذاریم، برنامه حيله‌گرانه امریکا هنوز هم فاقد چندین عنصر مهم است.

یکی از این عناصر این است که برخلاف "حاکمان" مستبد رژیم‌های اکثر کشورهای عرب خلیج فارس بسیاری در شرق، جهان عرب از جمله بسیاری در عراق، لبنان، بحرین، یمن، سوریه، کویت و حتی عربستان سعودی سنی نیستند.

عاملان منع فرود هواپیما در بامیان

به دادستانی معرفی می‌شوند

وزارت داخله افغانستان گفته که سه مقام امنیتی بامیان را به اتهام دست داشتن در منع فرود یک هواپیما به دادستان کل کشور معرفی می‌کند.

نجیب دانش، سخنگوی این وزارت روز شنبه به بی بی سی گفت که مسوول امنیت پولیس بامیان، مسوول امنیتی فرودگاه شهید مزاری 'بامیان' مسوول حوزه اول امنیتی این شهر از بامیان به کابل منتقل شده‌اند.

وزارت داخله بیشتر اعلام کرده که این افسران پولیس تحت نظارت قرار گرفته‌اند و وظایف‌شان به حالت تعلیق درآمده است.

مسوول امنیت ولایت بامیان در سلسله مراتب ساختار تشکیلات پولیس، فرد درجه دوم پس از فرمانده پولیس شمرده می‌شود. معرفی او به دادستانی کل بیانگر آن است که وزارت داخله در پیگیری پرونده منع فرود هواپیما کام ایر جدی است.

سخنگوی وزارت داخله گفته که روز شنبه اطلاعات لازم برای ارسال این پرونده به دادستانی کل تکمیل و فردا برای تحقیق قضائی به این نهاد فرستاده می‌شود.

شرکت خصوصی هواپیمایی کام‌ایر گفته که یک هواپیمای کوچک این شرکت سه‌شنبه گذشته (۲ جوزا) از کابل به مقصد بامیان پرواز کرد، اما به دلیل تجمع هواداران عبدالرحمان شهیدانی، نماینده بامیان در پارلمان در روی خط پرواز فرودگاه این ولایت نتوانست فرود آید.

به گفته مسوولان این شرکت، آقای شهیدانی بلیط داشت، اما این پرواز را از دست داده بود، ولی هواداران او در واکنش به این امر، باند فرودگاه شهید مزاری را بستند. شرکت کام ایر گفته که هواپیما به کابل بازگشت تا این نماینده مجلس را ببرد.

بامیان فرودگاه کوچکی دارد که هواپیماهای کوچک می‌توانند در آن نشست و پرواز کنند. در حالی که راه‌های زمینی منتهی به بامیان ناامن است، این فرودگاه غنیمتی دانسته می‌شود. آقای شهیدانی خود گفته که در منع فرود هواپیما در فرودگاه شهید مزاری دست ندارد و به دلیل این که کام ایر در پرواز اول او را به بامیان نبرده، در تماس با مقام‌های دولتی اعتراض کرده است.

مقام‌های امنیتی درباره خود آقای شهیدانی اظهار نظری نکرده‌اند، اما کبیر رنجبر، نماینده پیشین مجلس و حقوقدان می‌گوید اگر ثابت شود که آقای شهیدانی در منع فرود هواپیما حامل ۳۰ مسافر دست داشته، نهادهای قضایی می‌توانند او را بازداشت کنند و بعد به مجلس اطلاع دهند.

نمایندگان مجلس براساس قانون مصونیت پارلمانی دارند که شامل مصونیت قضایی هم می‌شود، اما اگر یک عضو مجلس مرتکب جرم مشهودی شود، نهادهایی قضایی می‌توانند پیش از اطلاع مجلس او را بازداشت کنند.

عبدالرووف ابراهیمی، رئیس مجلس هفته گذشته گفت که هنوز اطلاع دقیقی ندارد که چه کسی مانع فرود هواپیما شده، اما اگر نماینده مجلس مرتکب این کار شده باشد، کار خلاف قانون کرده است. او تأکید کرد که نمایندگان مجلس نباید از نفوذ و اختیارات "سوء استفاده" کنند.

از سوی دیگر، مسوولان اداره هوانوردی افغانستان گفته‌اند که خود را مکلف می‌دانند که پروازها را ایمن کنند و امیدوارند پرواز کابل-بامیان هم به زودی از سر گرفته شود.

شرکت کام ایر در پی این رویداد اعلام کرد تا زمانی که مسوولان دولتی مصونیت پرواز به این ولایت را تأمین نکرده‌اند، پروازهای خود به بامیان را معلق می‌کنند.

هشدار داعش بر "جنگ تمام عیار" با غرب در ماه رمضان

خواهید بود.

در سال‌های گذشته نیز داعش از ماه رمضان برای جلب نظر بسیاری از شبه نظامیان در مناطق مختلف جهان بهره برده به طوری که ابو محمد العدنانی، سخنگوی سابق این گروه تروریستی در آخرین پیامش در مه ۲۰۱۶ اعلام کرده بود که ماه رمضان "ماه بلا" است. وی در حمله هوایی آمریکا کشته شد.

این پیام باعث شد تا حمله انتحاری به کلپ همچنسگراها در اورلاندو صورت گیرد و یک پلیس به همراه همسرش در پاریس کشته شوند. همچنین آمارهای رسمی از وقوع ۱۴ حمله تروریستی مرتبط با داعش در آمریکا، آسیا، آفریقا و خاورمیانه با بیش از ۴۰۰ کشته خبر داده است. این گروه تروریستی در ادامه مقاله خود با عنوان "چرا ما از شما متفریم و چرا با شما می‌جنگیم" آورده است: حتی اگر ما را متوقف کنید، بهترین سناریوی شما این است که ما مبارزات خود را علیه شما به حالت تعلیق در بیاوریم اما نمی‌توانید برای همیشه به جنگ ما علیه خودتان پایان دهید.

اشاره شده که با ایدئولوژی داعش مخالفند. انتشار این مجله و همچنین تبلیغات زیاد از سوی داعش چند روز پس از آن صورت گرفت که داعش مسؤلیت حمله انتحاری در منچستر را برعهده گرفت و اعلام کرد که این پاسخی به تجاوز به سرزمین‌های مسلمانان است.

در بیانیه داعش همچنین آمده که در آینده شاهد حملات بیشتر علیه مسیحیان و متحدانشان

داعش از حامیانش خواسته تا در طول ماه رمضان دست به جنگ تمام عیار علیه غرب بزنند.

به نوشته روزنامه ایندیپندنت، این گروه تروریستی از آغاز ماه رمضان استفاده کرد و از حامیانش خواسته تا در طول مدت ۳۰ روز ماه رمضان دست به حملات جدید و جنگ تمام عیار علیه غرب بزنند.

در این بیانیه از سوی داعش که در یوتیوب منتشر شد، این گروه تروریستی از حامیانش خواسته تا در خانه‌ها، بازارها، جاده‌ها و نشست‌ها دست به حمله بزنند.

در این پیام آمده است: شیرهای جنگ کجایند؟ این کار را متوقف نکنید. باید در ماه رمضان به اقدامات خود ادامه دهید. در ماه رمضان "شهید" می‌شوید.

در مجله "Rumiyah" (رومیة) داعش بدون اشاره به حمله انتحاری منچستر به این مساله اشاره شده که خوانندگان از ماه رمضان برای پاداش روز آخرت بهره ببرند. همچنین در مقاله‌ای که در مجله چاپ شده به اهدافی در ترکیه، روسیه، ایران و مصر و همچنین نخبان شیطان